

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

clon 01-03-22 data 4-35/13-392

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Al. Lăpușeanu, nr. 28

Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării în ordine de apel a cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de către Gheorghe Ciobanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinilor restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

Anexă:

- încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2a-4041/21 din 01 februarie 2022;
- sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe _____ 27 _____ file.

Judecător al
Curții de Apel Chișinău

Pruteanu Liuba

11:40
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 35
" 03 " 03 2022

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 135 al Constituției,
privind excepția de neconstituționalitate

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

I. Denumire **MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA**

Reprezentat de:

1. Nume **ȘVEȚ** 2. Prenume **Andrei**

3. Funcția – **șef Secția Juridică**

6. Numele și prenumele reprezentantului* **Șveț Andrei**

7. Ocupația reprezentantului – **șef Secția Juridică, Direcția management instituțional**

11. ....

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

1. **Controlul constituționalității** prevederilor art. 198 alin. (3) Cod Administrativ nr. 116/2018;
2. **Declararea neconstituționalității** prevederilor art. 198 alin. (3) Cod Administrativ nr. 116/2018.

III CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În procedura Curții de Apel Chișinău se află pe rol spre examinare în ordine de apel cauza civilă nr. 2-15193201-02-3a-09032020-2 la acțiunea civilă inițială a lui Ciobanu Gheorghe către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, privind anularea ordinului de sancționare și de eliberare din serviciu, precum și acțiunea civilă la cererile reconvenționale înaintate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova către Ciobanu Gheorghe, privind anularea ordinului și constatarea nulității contractului individual de muncă pe durată determinată, precum și cererea intervenientului principal Ciocanu Mihail către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova al Republicii Moldova și Ciobanu Gheorghe, privind constatarea nulității absolute a contractului individual de muncă pe durată determinată.

Prin Încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 2ac-70/20 din 08 iulie 2020 a fost respinsă cererea de strămutare înaintată de reprezentantul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Curtea Supremă de Justiție aplicând în speță prevederile art. 198 alin. (3) Cod Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, potrivit cărora: instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre: a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

În motivarea Încheierii emise, Curtea Supremă de Justiție a menționat că motivul existenței unor suspiciuni cu privire la obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău nu se înscrie în prevederile art. 198 alin. (3) Cod Administrativ nr. 116/2018, și, pe cale de consecință cererea cu privire la strămutarea cauzei a fost respinsă.

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale consideră că prevederile art. 198 alin. (3) Cod Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 sunt în contradicție cu Articolele 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 16, 20, 26 alin. (1) și alin. (2), 54 alin. (1) și alin. (3) din Constituția Republicii Moldova și prevederile articolului 6 paragraf 1 și articolului 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale. Dat fiind faptul că controlul constituționalității actului legislativ aplicat este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova formulează prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care obligă instanța judecătorească formuleze prin Încheiere judecătorească o sesizare a Curții Constituționale.

Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova subliniem faptul că Înalta Curte Constituțională a reținut că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și a rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești. Din aceste rațiuni, Înalta Curte a decis că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (§ 82):

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la Art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova;

- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- prevederile contestate au fost aplicate sau urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții având drept obiect prevederile contestate;

În conformitate cu prevederile Articolului 12¹ alineat (2) Cod de Procedură Civilă, care stipulează ridicarea excepției de neconstituționalitate.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

În acest sens, Înalta Curte Constituțională a Republicii Moldova a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie **competența exclusivă a Curții Constituționale**. Din aceste considerente, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus. Prin urmare, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare prevederile art. 198 alin. (3) Cod Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, dat fiind faptul că prevederile respective contravine atât normelor Articolelor 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 16, 20 alin. (1) și alin. (2), 26 alin. (1) și alin. (2), art. 54 alin. (1) și alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, cât și Articolelor 1, 6 paragraf 1 și 13 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, normele contestate neconstituționale fiind următoarele:

„Articolul 198. Strămutarea acțiunii în contencios administrativ

„.....

Instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre:

a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă;

b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

.....”

I. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la data de 29 iulie 1994
(publicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 12 august 1994)

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

.....

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20–24.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma în data de 04 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1298–XIII din 24 iulie 1997)

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

3. Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003

(publicat în Monitorul Oficial nr. 111–115 din 12 iunie 2003)

(republicat în Monitorul Oficial nr. 130–134 din 21 iunie 2013)

Articolul 43. Strămutarea cauzei

.....

(2) Instanța strămută cauza la o altă instanță dacă:

a) pîrîtul, al cărui domiciliu nu era cunoscut, cere strămutarea cauzei la instanța de la domiciliul său atestat prin dreptul de proprietate, calitatea de locatar sau viza de reședință;

b) cauza a fost reținută spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională;

c) ambele părți solicită strămutarea cauzei la instanța de la locul aflării majorității probelor;

d) din motivul recuzării (abținerii de la judecată) unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor săi devine imposibilă;

e) există motive pentru măsuri de securitate publică;

f) există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces;

g) în circumstanțe excepționale, instanța competentă să judece cauza nu poate funcționa timp îndelungat.

(3) Strămutarea cauzei de la o instanță la alta din motivele specificate la alin. (2) lit. a), b) și c) se face în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, în temeiul unei încheieri motivate a instanței în care este intentat procesul. Încheierea de strămutare a cauzei nu se supune niciunei căi de atac, dar poate determina ridicarea unui conflict negativ de competență.

(4) Strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

4. Codul Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (publicat în Monitorul Oficial nr. 309–320 din 12 iunie 2018)

Articolul 195

Aplicarea suplimentară a prevederilor

Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Articolul 198

Strămutarea acțiunii în contencios administrativ

(3) Instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărîre:

a) cînd, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă;

b) cînd, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o

perioadă îndelungată.

III. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Prevederile art. 198 alin. (3) Cod Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, SUNT NECONSTITUȚIONALE dat fiind faptul că prevederile respective contravin atât normelor Articolelor 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 16, 20 alin. (1) și alin. (2), 26 alin. (1) și alin. (2), art. 54 alin. (1) și alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, cât și Articolelor 1, 6 paragraf 1 și 13 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Dreptul la un proces echitabil constituie una dintre componentele principiului asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică. După cum a arătat Înalta Curte Europeană a Drepturilor Omului, statele semnatare ale Convenției au decis să ia toate măsurile necesare pentru apărarea efectivă a unor drepturi enunțate de Declarația Universală a Drepturilor Omului, „datorită atașamentului lor sincer la principiul preeminenței dreptului” (cazul Golder contra Regatul Unit, hotărârea dn 21.02.1975, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI [Marea Cameră], Série A nr. 18, § 34). Aceste măsuri semnifică organizarea unei bune administrări a justiției, credibilă, sigură, imparțială și independentă pentru cei ce ajung în fața instituțiilor judiciare. De aceea, instanța europeană a reținut ideea că într-o societate democratică, în sensul Convenției, dreptul la o bună administrare a justiției ocupă un loc important, astfel că o interpretare restrictivă a dispozițiilor articolului 6 nu ar corespunde cu obiectul și scopul prevederilor sale (cazul Wemhoff contra Germania, hotărârea din 27.06.1968, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 7, § 8 ; cazul Delcourt contra Belgia, hotărârea din 17.01.1970, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 11, § 25).

În același timp, dreptul la un proces echitabil este o componentă esențială a altui principiu fundamental care rezultă din dispozițiile Convenției, anume acela al afirmării unei ordini publice europene a drepturilor omului. În cadrul acestei ordini publice specifice, **statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective**, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în articolul 6 au tocmai acest scop: **efectivitatea dreptului la un proces echitabil** (cazul Prințul Hans – Adam II de Liechtenstein contra Germania, hotărârea din 12.07.2001, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI [Marea Cameră], Recueil 2001 – VIII, § 45).

Admițând, totuși, că acest drept nu este absolut și că este compatibil cu limitări implicite, instanța europeană a arătat că statele contractante dispun, în

această materie, de o anumită marjă de apreciere. „Aparține însă Curții a statua, în ultimă instanță, cu privire la respectarea exigențelor Convenției; ea trebuie să se convingă de faptul că limitele aplicate (de state) nu restrâng accesul recunoscut individului (la un tribunal) în așa măsură încât **dreptul în discuție să fie atins în însăși substanța sa**; asemenea limitări nu se conciliază cu dispozițiile articolului 6 paragraf 1 decât dacă urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit” (cazul Bellet contra Franța, hotărârea din 04.12.1995, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 333 – B, § 31 ; cazul Stubbings și alții contra Regatul Unit, hotărârea din 22.10.1996, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1996 – IV, § 50 ; cazul National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society și Yorkshire Building Society contra Regatul Unit, hotărârea din 23.10.1997, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1997 – VII, § 105 ; cazul Osman contra Regatul Unit, hotărârea din 28.10.1999, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1999 – VII, § 147 ; cazul Garcia Manibardo contra Spania, hotărârea din 15.02.2000, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2000 – II, § 36 ; cazul Prințul Hans – Adam II de Liechtenstein contra Germania, hotărârea din 12.07.2001, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2001 – VIII, § 44).

În conformitate cu prevederile art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, **în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.**

Potrivit prevederilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova,

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Potrivit prevederilor art. 26 din Constituția Republicii Moldova, care garantează dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Conform prevederilor art. 54 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova,

Prevederile alineatului (2) art. 54 nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20–24.

Prin prevederile alin. (1) al art. 54 din Constituția Republicii Moldova legiuitorul constituant a statuat că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Această normă constituțională protejează dreptul în substanța sa și prescrie fără echivoc că, odată declarat în Constituție, dreptul nu mai poate fi suspendat sau anulat.

Astfel, norma constituțională din art. 54 din Constituție consacră un principiu potrivit căruia un drept constituțional obținut nu mai poate fi suprimat sau diminuat prin legi organice sau alte acte normative.

Prevederile art. 20 din Constituția Republicii Moldova garantează oricărui justițiabil accesul la instanțele judecătorești, iar prevederile art. 26 consfințește dreptul constituțional la apărare.

După cum a statuat în jurisprudența sa bogată Înalta Curte Constituțională, pentru determinarea mai clară a prevederilor constituționale cuprinse în alin. (1) al art. 54 se impun o serie de precizări. Norma constituțională admite restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale în următoarele condiții:

1. Ingerința trebuie să fie prevăzută de lege. Deoarece nu se precizează prin ce fel de lege, dispoziția constituțională trebuie interpretată astfel:

a) restrângerea exercițiului unui drept prevăzut expres și clar de Constituție sau al unui drept stabilit prin lege organică se efectuează prin lege organică;

b) restrângerea unui drept stabilit de o lege ordinară se efectuează prin lege organică sau ordinară.

Înalta Curte Constituțională a mai menționat o serie de principii și considerații de care trebuie să se țină cont la aplicarea art. 54 al Constituției:

– Restrângerea nu trebuie să fie discriminatorie;

– Pe lângă restrângerile analizate, există anumite restrângeri formulate chiar în conținutul drepturilor și al libertăților fundamentale (art. 32 alin. (2); art. 34 alin. (3); art. 41 alin. (7) din Constituție);

– Restrângerile trebuie să vizeze întotdeauna un drept determinat sau lesne determinabil și să nu afecteze exercitarea altor drepturi sau libertăți.

lin. (3) din art. 54 consacră o excepție de la norma generală, stabilind că prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Normele art. 54 alin. (3) interzic restrângerea exercițiului unor drepturi, conferindu-le de fapt statutul de **DREPTURI ABSOLUTE**. Aceste drepturi sunt:

a) accesul liber la justiție (art. 20);

b) prezumția nevinovăției (art. 21);

c) neretroactivitatea legii (art. 22);

d) dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle (art. 23);

e) dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 24).

Până la intrarea în vigoare a prevederilor Codului Administrativ nr. 116/2018, procedura generală de examinarea a cauzelor civile de contencios administrativ a fost în detaliu reglementat de normele Codului de Procedură Civilă nr. 225/2003.

Potrivit prevederilor art. 43 Cod de Procedură Civilă,

(2) Instanța strămută cauza la o altă instanță dacă:

a) pîrîtul, al cărui domiciliu nu era cunoscut, cere strămutarea cauzei la instanța de la domiciliul său atestat prin dreptul de proprietate, calitatea de locatar sau viza de reședință;

b) cauza a fost reținută spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională;

c) ambele părți solicită strămutarea cauzei la instanța de la locul aflării majorității probelor;

d) din motivul recuzării (abținerii de la judecată) unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor săi devine imposibilă;

e) există motive pentru măsuri de securitate publică;

f) există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces;

g) în circumstanțe excepționale, instanța competentă să judece cauza nu poate funcționa timp îndelungat.

(3) Strămutarea cauzei de la o instanță la alta din motivele specificate la alin. (2) lit. a), b) și c) se face în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, în temeiul unei încheieri motivate a instanței în care este intentat procesul. Încheierea de strămutare a cauzei nu se supune niciunei căi de atac, dar poate determina ridicarea unui conflict negativ de competență.

(4) Strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Însă, ulterior intrării în vigoare a prevederilor Codului Administrativ nr. 116/2018, la art. 198 alineatul (3) au fost înserate o serie de prevederi potrivit cărora:

(3) Instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărîre:

a) cînd, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă;

b) cînd, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Astfel, se constată o restrângere în drepturi a justițiabililor care participă la examinarea cauzelor de contencios administrativ, ori temeiurile pentru care aceștia pot solicita strămutarea unor cauze de contencios administrativ, în esență avînd un caracter de litigii civile, **AU FOST NEJUSTIFICAT RESTRÂNSE** față de temeiurile stabilite prin prevederile art. 43 alin. (2), alin. (3) și alin. (4) Cod de Procedură Civilă, astfel că prevederile art. 198 alin. (3) Cod Administrativ nr. 116/2018 **aduc o restrângere nejustificată** pentru dreptul de acces liber la justiție (art. 20 Constituția Republicii Moldova) și dreptului la

apărare (art. 26 Constituția Republicii Moldova), precum și dreptului la un proces echitabil garantat oricărui justițiabil de prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și, pe cale de consecință, **urmează să fie declarate neconstituționale.**

Reieșind argumentele expuse și din jurisprudența menționată a Înaltei Curți Constituționale, precum și Curții Europene a Drepturilor Omului, cu raportare la prevederile normelor Constituției Republicii Moldova invocate, rezultă că prevederile art. 198 alin. (3) Cod Administrativ nr. 116/2018 nu corespund rigorilor menționate, fiind astfel în contradicție cu normele Articolelor 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 16, 20 alin. (1) și alin. (2), 26 alin. (1) și alin. (2), art. 54 alin. (1) și alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, Articolelor 1, 6 paragraf 1 și 13 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, deoarece normele prenotate constituie o restrângere nejustificată a drepturilor de acces liber la justiție și dreptului la apărare, și, pe cale de consecință, urmează să fie declarate neconstituționale.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

1. Primirea și admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
2. Sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu capetele înaintate prin prezenta cerere;
3. **Controlul constituționalității** prevederilor art. 198 alin. (3) Cod Administrativ nr. 116/2018;
4. **Declararea neconstituționalității** prevederilor art. 198 alin. (3) Cod Administrativ nr. 116/2018.

VI - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul ..... CHIȘINEAU .....

Data ..... 15.10.2021 .....

Semnătura _____

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), jud. Constantin Roșca
Dosarul nr. 2a-4041/21 / 2-15193201-02-3a-07042021 /

ÎNCHEIERE

1 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Liuba Pruteanu
Virgiliu Buhnaci și Iurie Cotruță
Valeria Puntea

Examinând în ședință publică cererea înaintată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la acțiunea civilă înaintată de Gheorghe Ciobanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinelor restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

la acțiunea reconvențională a Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015 și anularea ordinului,

și la acțiunea intervenientului principal Mihail Ciocanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015

C O N S T A T Ă :

La data de 30 octombrie 2015, Gheorghe Ciobanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinului nr. 101-P 1 din 03 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 11 noiembrie 2015, Gheorghe Ciobanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinului nr. 106-P& 2 din 17 august 2015 „Cu privire la concedierea lui Gheorghe Ciobanu”, și a ordinului nr. 106-P &1 din 17 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 24 noiembrie 2015, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a înaintat o acțiune reconvențională împotriva lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă nr. 01 din 15 ianuarie 2015.

La data de 22 ianuarie 2016, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la

anularea ordinului nr. 05 p 1 din 15 ianuarie 2015 „Cu privire la numirea în funcție a lui Gheorghe Ciobanu”.

La data de 25 aprilie 2016, intervenientul principal Mihail Ciocanu, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă nr.01 din 15 ianuarie 2015.

Prin încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 27 aprilie 2016, s-a dispus conexarea într-un singur proces, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la anularea ordinului Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 05 p 1 din 15 ianuarie 2015, cu cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Ciobanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la anularea ordinelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 106-P 2 și nr. 106-P 1 din 17 august 2015, precum și restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea contractului individual de muncă, într-un singur proces.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 06 decembrie 2018, acțiunile formulate s-au fost respins, ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, s-a respins apelul declarat de către Ciobanu Gheorghe, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Mihail Ciocanu împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 06 decembrie 2018.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2020, s-a admis recursul declarat de Gheorghe Ciobanu, Mihail Ciocanu și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Casându-se integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2020, s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 06 decembrie 2018, fiind emisă o nouă hotărâre prin care:

-cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe Ciobanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, privind contestarea actelor administrative, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absență forțată de la locul de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a admis parțial. Anulându-se ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 101-P&I din 03 august 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, precum și ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 106-P&I din 17 august 2015 „Cu privire la aplicarea

sanctiunii disciplinare lui Gheorghe Ciobanu”, cât și ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 106-P&2 din 17 august 2015 „Cu privire la concedierea lui Gheorghe Ciobanu”. Încasându-se din contul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în beneficiul lui Gheorghe Ciobanu, salariul pentru absența forțată de la locul de muncă începând cu 18 august 2015 și până la 15 ianuarie 2020 în sumă de 821500 (opt sute douăzeci și unu mii cinci sute) lei, cu achitarea contribuțiilor obligatorii la Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale. Totodată, încasându-se din contul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în beneficiul lui Gheorghe Ciobanu, prejudiciul moral în sumă de 15550 (cincisprezece mii cinci sute cincizeci) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 11000 (unsprezece mii) lei.

- conform art. 224 alin. (2) Codul administrativ, în legătură cu constatarea imposibilității întoarcerii executării actului administrativ de numire în funcție realizat la data de 15 ianuarie 2020 și executat la 15 ianuarie 2020, cerința înaintată de Gheorghe Ciobanu, privind repunerea în funcție, fiind declarată inadmisibilă.

- acțiunea reconvențională înaintată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva lui Ciobanu Gheorghe privind contestarea actului administrativ, fiind respinsă ca neîntemeiată.

- cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Ciocanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova și a lui Ciobanu Gheorghe privind constatarea nulității contractului individual de muncă, fiind respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 31 martie 2021, s-a admis recursul depus de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Mihail Ciocanu. Casându-se integral decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată în judecată de către Gheorghe Ciobanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu privire la contestarea actelor administrative, restabilire în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral, la cererea reconvențională depusă de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă și contestarea actului administrativ și la acțiunea depusă de către Mihail Ciocanu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și lui Gheorghe Ciobanu, cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă. Fiind restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 20 octombrie 2021, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, a fost declinată competența de

la examinarea cauzei în ordine de apel, în favoarea judecătorilor completelor specializate în materie civilă de drept comun ale Curții de Apel Chișinău.

La data de 19 octombrie 2021, reprezentantul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale- Andrei Șveț a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând ridicarea excepției de neconstituționalitate; sesizarea Curții Constituționale privind controlul constituționalității prevederilor art. 198 alin. (3) Cod administrativ nr. 116/2018.

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale –Donici Maxim a pledat pentru admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționalitate privind controlul constituționalității prevederilor art. 198 alin. (3) Cod administrativ.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului Gheorghe Ciobanu, avocatul Lupu Mihai a lăsat la discreția instanței, demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Apelantul Mihail Ciobanu a lăsat la discreția instanței, demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiind opinia participanților la proces, analizând actele și circumstanțele cauzei, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

Totodată, prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat că, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către **oricare**

dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu. Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția de neconstituționalitate este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

La caz, verificând întrunirea condițiilor enumerate mai sus, instanța de apel constată că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția de neconstituționalitate este ridicată de o parte a procesului și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din aceste raționamente, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a transmite sesizarea Curții Constituționale.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 CPC, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,

DISPUNE :

Se admite sesizarea înaintată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate formulată.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind controlul constituționalității prevederilor art. 198 alin. (3) Cod administrativ.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

*Căpitan
adeveresc, Căpitan*

Liuba Pruteanu

Virgiliu Buhnaci

Iurie Cotruță